

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, BIRŽELIS - JUNE 27, 1989

Nr. 124

LKB Kronika, Nr. 80

(Tešiny)

Pareiškimai ir protestai

Jų Ekselencijoms Lietuvos vyskupams, vyskupijų valdytojams, Kunigų Seminarijos vadovybei

Panevėžio vyskupijos kunigų

Pareiškimas

(Tešiny iš praėjo penktadienio)

3. Mes manome, kad Kunigų Seminarijos vadovybė pati turėtų jausti didesnę atsakomybę už tinkamą, reiklį dvasinę atmosferą pačioje Seminarijoje. Net ir geriausią kandidatą Seminarija turi sugebėti dvasiai pakelti dar aukščiau, o ne nusikurdinti. Mes galvojame, kad visa tai būtų galima pasiekti, kai:

a) kiekvienas profesorius ar dėstytojas pats bus deramoje dvasinėje aukštumoje,

b) kiekvienas profesorius ar dėstytojas ne tik gerai perteiks dėstomo dalyko medžiagą, bet ir užsiims kompleksiniu auklėjimu,

c) bus sudarytos sąlygos didesniam Dvasios Tėvo vaidmeniui,

d) krepšiamas didesnis dėmesys ir dvasinės pratybos bei askezės problemos,

e) dvasinė Vadovybė daugiau bendraus su klierikų elitu ir

sudarys sąlygas, kad elitas duotų toną dvasinei Seminarijos atmosferai, o ne kažkokios dažnai net nekontroliuojamos grupuotės.

4. Reikėtų, kad kasmet, išleisdama klierikus vasaros atostogoms, Seminarijos Vadovybė duotų Ordinarams kiekvieno jiems priklausancio klieriko išsamią charakteristiką, kuria remiantis Ordinaras, pasitaręs su konsultoriais, paskirs atostogaujantį vietą, gi tos parapijos klebonui nurodys konkretų uždavinį.

5. Reikėtų, kad neopresbiteriai būtų skiriami tik į tokias parapijas, kur darbuojasi ir galės jiems atrama būti šventi klebonai, idealistai. Šias mintis ir pasiūlymus padiktavo meilė Bažnyčiai ir noras matyti šviesią jos ateitį.

1988, gegužės 23d.
Pasirašė 109 kunigai.

1988, gegužės 23d.
Pasirašė 109 kunigai.

Kinijoje nauji veidai, bet seni tikslai

Beijingas. — Kinijos Komunistų partija atleido iš visų pareigų savo generalinį sekretorių Zhao Ziyang ir paskyrė naujus vadus. Naujieji viršininkai pasisakė už ekonominis ryšius su užsieniu. Visi jie praityje buvo už suplanuotą ekonomiką, bet ne už laisvą krašto ekonomiką. Užsienio žurnalistai mano, kad jie ir toliau griežtai baus politinius savo priešininkus, kurie norės demokratijos.

Naujasis Kinijos komunistų partijos sekretorius yra Jiang Zemin, 62 m. amžiaus inžinierius, kuris buvo Šanghajaus miesto meras ir šiek tiek pagerino to miesto ekonomines sąlygas. Jis galis išsilaikyti cituoti ištraukas iš Amerikos nepriklausomybės deklaracijos, bet kartu ir tvirtai kontroliuoti demokratinio nusteikimo piliečius. Kinų Politbiure tai esąs labiausiai išsilavinęs kinietis. Jis atstatysias pasitikėjimą su užsieniu — taip mano vyresnieji Kinijos Politbiuro nariai. Buvo tuoj išleistas fotografijos, kaip visi vieningai pakėlė rankas už pasiūlytą kandidatą. Kinijoje visi tebebalsuoja „taip“, dar nėra nė vieno prieš balsuotoją, kaip kad buvo ir Stalino laikais.

Naujasis sekretorius

Jiang kalba angliškai, rusiškai ir rumuniškai, o skaityti gali japoniškai ir prancūziškai. Jis pažįstas daug užsienio pramonės žmonių. Jo sūnus šiuo metu studijuoja Amerikoje. Valstybės departamento kiniečių reikalų žinovas pasakė, kad Jiang būtų tikras kinų komunistų vadas. Jo pozicija yra nepakankamai stipri. Pas kinas daug lemia prestižas, asmeniniai ryšiai, vyresniškumas, pažintys, o Jiang tu daug neturintis. Be to, jis yra jaunesnis Politbiuro narys.

Eina nuo 1972 metų, Perskaitys duok kitam! Jei gali, padaugink!

Sovietų Sąjungos prezidentas Michailas Gorbačiovas atsiveikina su Irano parlamento pirmininku Hashemi Rafsanjani Kremliuje.

Sovietų — Irano bičiulystė

Maskva. — Irano parlamento pirmininkas Hashemi Rafsanjani džiaugėsi pagerėjusiais ryšiais su Sovietų Sąjunga, bet tuoj pat, baigdamas vizitą Maskvoje, apkaltino Ameriką darant trukdymus, kad tu ryšių nebūtų. Pirmininkas Rafsanjani spaudos konferencijoje pareiškė, kad Iranas daug palankiau vertina Maskvą, negu Washingtoną. Šis pasikeitimas ryškiai pastebimas po ajatolos Chomeini mirties birželio 3 d., kuris buvo nusistatęs prieš Ameriką ir prieš Maskvą.

Isakymas tebegalioja

Prez. Gorbačiovas nieko nelaukdamas tuoj bendrame komunikate iršė, pažadėdamas bendradarbiauti su Iranu ir padėti sustiprinti jo apsigynimo karines pajegas. „Amerikiečiai patys sugadino savo reikalus Irane“, kalbėjo Rafsanjani, kai jis buvo klausiamas, ar ir Amerika jau daugiau nebebus vadinama „šetonišku“ Irano priešiu. Jis ir čia pasisakė manas, kad islamo išpažintojai turėtų nužudyti britų rašytoją Salman Rashdie pačia pirmiausia pasitaikiusia proga. Jo eileraščiai įžeidė musulmonus ir Irano vadai jį pasmerkė myriop už jį Dievo paniekimą. Rushdie ir dabar tebesislapsto, kad nebūtų nužudytas. To esą negalima pakeisti, sakė Rafsanjani, tai ajatolos isakymas.

Kalbėdamas apie ginklų gavimą iš Sovietų Sąjungos, Rafsanjani aiškino, jog Irano-Irako karas išmokė juos pasitikėti savo jėgomis, tačiau „kai kuriuose dalykuose mums reikia techniškos pagalbos ir mes tai gausime iš kitų šaltinių“. Jis sakė, jog esą „labai sunku išspręsti tuos labai įtemptus santykius su Amerika“. Bet visai priešingas pareiškimas buvo apie Sovietų Sąjungą — iš jo pusės ir iš Gorbačiovo pusės apie Iraną, tad bendrame komunikate iršė, kad abi valstybės pasirašo naują draugiškumo susitarimą.

Išvyko pas musulmonus

Žurnalistai jo paklausė, ką Gorbačiovas turėtų daryti

Uzbekistano respublikoje, kur islamo fundamentalistai kaltinami riaušių kelimu. Į tai jis atsakė, kad tai Sovietų vidaus reikalas, bet pridėjo, kad Gorbačiovas turis daug padaryti, kad suteiktų laisvę ir išmokintų savo žmones dalyvauti demokratiname procese. Manoma, jog šis Rafsanjani vizitas turėtų padėti sovietų problemoms islamiškame Uzbekistane. Kad tai turi pagrindo, rodo ir tai, kad Rafsanjani, baigęs pasitarimus Kremliuje, išvyko į Azerbaidžano sostinę Raku miestą, vieną iš centrų, kuriame gyvena didelė dalis islamo žmonių, jų iš viso esama 30 milijonų.

Vienas iš bendradarbiavimo punktų yra labai įdomus — tai nutarimas pasikeisti religinių vadų vizitais, kurie būsia vykdomi tarp ateistinio Kremliaus ir islamiško Irano vyriausybės. Iki šiol tie vizitai tarp Maskvos ir Teherano buvo ajatolos draudžiami.

Prezidento pareiškimas

Washingtonas. Prancūzų žinių agentūra praneša, jog prezidentas G. Bushas, pasakė, kad žmogaus teisių situacija Baltijos valstybėse yra pagerėjusi, bet ne tiek kiek reikia. Ateitis tose valstybėse esanti šviesesnė, negu bet kada praityje. Politiniai kaliniai paleisti, bažnyčios gražinamos, leistos vartoti jų kalbos ir tautinės vėliavos, tačiau to neužtenka. „Tai svarbūs dalykai, bet teisingumas reikalauja, kad daugiau būtų padaryta. Amerika atsisako pripažinti vienašališką Baltijos valstybių ginkluotą jėgą jungimą į Sovietų Sąjungą“. Tai buvo padaryta pagal sovietų-nacių 1939 susitarimą.

Lietuvos traukiniuose, kurių mašinstai ar jų padėjėjai nėra lietuviai, įrengė automatinis pranešimas lietuvių kalba. Ten yra 12 elektrinių traukinių ir septyniuose iš jų įrengti tie automatai, kurie praneša bendras informacijas lietuvių kalba.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

— Lietuvoje 1940 m. birželio 28 d. okupacinė Sovietų vyriausybė uždraudė religijos mokymą mokyklose. Tuo pačiu buvo uždrausta ir meldimasis visose mokyklose.

— Lietuvos Komunistų partija šiuo metu neturi nė vieno nario su sprendžiamuoju balsu Sovietų Sąjungos Centro komitete.

— Kinematografo aštuntasis suvažiavimas vyko dvi dienas Menininkų rūmuose. Buvo svarstoma persitvarkymo planai. Priimtas nutarimas, kad Lietuvos kinematografo sąjunga yra nepriklausoma organizacija, taigi, atsisako Maskvos įsakymų. Nauju sąjungos pirmininku išrinktas kino kritikas Skirmantas Valiulis.

— Vilniuje įvyko mokslinė konferencija tema: „Pabaltijo valstybių vidaus ir Užsienio politikos problemos II-jo pasaulinio karo išvakarėse ir jo pradžioje“. Buvo nagrinėjamos Sovietų Sąjungos ir Vokietijos 1939 metais pasirašytos sutartys.

— Klaipėdos konservatorijos dėstytojai susibūrė į ansamblių „Muzikoriai“, kurių kūryba skirta mažiesiems klausytojams.

— „Tiesos“ dienraštis Lietuvoje rašo, jog nežinoma, kiek lietuvių gali gyventi Lenkijoje. Daugiausiai jų gyvenama Gdanške, Ščecine, Vroclove, Slupske, Bialistoke, Suvalkuose, Punske. Manoma, kad Lenkijoje gali būti 30,000 lietuvių. Varšuvoje gal tik 50.

— Sąjūdžio V seimo sesija kreipėsi į Lietuvos Aukščiausiąją tarybą, prašydama nelaukiant išleisti įsakymą, kuriuo būtų nustatyta Lietuvos aukštųjų mokyklų autonomija, kompetencija ir nurodyta tų mokyklų registracijos tvarka.

— Lietuvoje įvyko pramonininkų steigiamasis suvažiavimas ir jame dalyvavo 1,017 delegatų iš įvairiausių pramonės šakų. Atidaryme kalbėjo pirmasis sekretorius Algirdas Brazauskas ir Sąjūdžio pirmininkas Vytautas Landsbergis. Sąjungos pirmininku išrinktas A. Jasinavičius.

— Ketvirtosios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, kaip praneša „Komjaunimo Tiesa“, įvyks 1991 metų rugpjūčio mėnesį Lietuvoje. Jas rengia Lietuvos tautinis olimpinis komitetas kartu su Lietuvos valstybiniu sporto komitetu ir Kultūrinių ryšių su tautiečiais užsienyje „Tėviškės“ draugija. Lietuvos sportininkų atrankinės varžybos bus 1990 m. Ne Lietuvoje gyvenančius sportininkus deleguoja jų sportinės ir visuomeninės organizacijos.

— „Druskininkai-89“ — tokiu pavadinimu buvo suruoštas dar 35 metų nesulaukusių kompozitorių festivalis. Jo metu buvo paskelbtas šių metų Kultūros fondo premijos laureatas Rytis Mažulis. Kita premija buvo įteikta muzikologei Rūtai Goštautienei.

— Lietuvos Komunistų Centro komiteto narys B. Zaikauskas buvo priverstas nultipti nuo platformos, kai žmonės pradėjo šaukti „Ačiū, ačiū“, kada jis pasakė kalbėdamas, jog partija yra už Lietuvos ekonominį suverenumą Sovietų federacijoje. Jis neminėjo nepriklausomybės ir publika jį nušvilpė.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Kongresmanas Traficant reikalauja ištirti OSI veiklą

New Yorkas. — Americans for Due Process praneša, kad birželio 20 d. pirmą kartą per beveik dešimt OSI gyvavimo metų JAV Atstovų rūmų narys viešai pareikalavo Kongresą ištirti OSI veiklą.

Kongresmenas James A. Traficant, Jr., iš Ohio, padarė sekantį pareiškimą Atstovų rūmuose: „John Demjanjuk buvo automechanikas Clevelande. Jis gimė 1920 m. Ukrainoje. Buvo priverstas įstoti į Raudonąją armiją 1940 m. ir tapo vokiečių karo belaisviu 1942 m. John Demjanjuk sakė, kad jis tarnavo keturiuose karo belaisvių stovyklose iki karo galo. Izraelio teismas jį nepatikėjo ir pasakė „Ne“. Jie sakė, kad jis yra Ivanas Žiaurusis. Jis yra dabar Izraelio kalėjime, nuteistas mirtiesiems.“

„Mano nuomone, ši byla dvokia. Yra liūdna, kad Amerikos Office of Special Investigations (OSI) pareigūnai yra nusisukę nuo savo piliečių teisių, statydami pavojingą precedentą, kuris gali į pavojų pastatyti visų piliečių teises. Yra per daug nesklaidumų. Gynybos advokatas nusizūdė. Aš nežinau tikrų faktų, bet niekas kitas jų irgi nežino. Aš prašau investuoti Jono Demjanjuko Amerikos pilietybės bylą ir taip pat Office of Special Investigations darbus šiame krašte. Nors jis yra automašinistas, bet ir automašinistas turi tam tikras teises. Aš nežinau tiesos, bet Amerika turėtų ją sužinoti.“

— „Tiesos“ dienraštis Lietuvoje rašo, jog nežinoma, kiek lietuvių gali gyventi Lenkijoje. Daugiausiai jų gyvenama Gdanške, Ščecine, Vroclove, Slupske, Bialistoke, Suvalkuose, Punske. Manoma, kad Lenkijoje gali būti 30,000 lietuvių. Varšuvoje gal tik 50.

— Sąjūdžio V seimo sesija kreipėsi į Lietuvos Aukščiausiąją tarybą, prašydama nelaukiant išleisti įsakymą, kuriuo būtų nustatyta Lietuvos aukštųjų mokyklų autonomija, kompetencija ir nurodyta tų mokyklų registracijos tvarka.

— Lietuvoje įvyko pramonininkų steigiamasis suvažiavimas ir jame dalyvavo 1,017 delegatų iš įvairiausių pramonės šakų. Atidaryme kalbėjo pirmasis sekretorius Algirdas Brazauskas ir Sąjūdžio pirmininkas Vytautas Landsbergis. Sąjungos pirmininku išrinktas A. Jasinavičius.

— Ketvirtosios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, kaip praneša „Komjaunimo Tiesa“, įvyks 1991 metų rugpjūčio mėnesį Lietuvoje. Jas rengia Lietuvos tautinis olimpinis komitetas kartu su Lietuvos valstybiniu sporto komitetu ir Kultūrinių ryšių su tautiečiais užsienyje „Tėviškės“ draugija. Lietuvos sportininkų atrankinės varžybos bus 1990 m. Ne Lietuvoje gyvenančius sportininkus deleguoja jų sportinės ir visuomeninės organizacijos.

— Lietuvos Komunistų Centro komiteto narys B. Zaikauskas buvo priverstas nultipti nuo platformos, kai žmonės pradėjo šaukti „Ačiū, ačiū“, kada jis pasakė kalbėdamas, jog partija yra už Lietuvos ekonominį suverenumą Sovietų federacijoje. Jis neminėjo nepriklausomybės ir publika jį nušvilpė.

aprašo Demjanjuko bylos eigą ir OSI medžiagos slėpimą nuo gynybos. Prie vieno straipsnio pavadinimo dar kongr. Traficant prirašė ranka: „Buchanan teisingas!! Kas ten po vėliu darosi su OSI??“

Pagirtina ADP veikla

Americans for Due Process jau daug kartų yra kontaktavę Kongresą, prašydami „oversight hearings“ — viešo OSI apklausinėjimo. Šių metų balandžio mėnesio kreipimasis buvo siųstas asmeniškai visiems Senato Teisinių Reikalų komiteto nariams ir prašyta buvo ištirti neaiškumus ukrainiečio Demjanjuko ir kroatų Artukovič bylose. J. Demjanjukas buvo JAV išpilietintas ir vėliau išvežtas į Izraelį, kur jis buvo nuteistas mirties bausme už tariamus nusikaltimus Treblinke Antrojo Pasaulinio karo metu. Šiuo metu jis laukia apeliacijos, kuri prasidės ateinančių rudenį. Komunistinei Jugoslavijai pareikalavus, A. Artukovič buvo JAV išduotas ir ten buvo nuteistas mirties bausme. Jis mirė kalėjime.

OSI slėpė dokumentus

„Abejose bylose reikalinga ištirti, ar Teisingumo departamento Office of Special Investigations nenuslėpė svarbių dokumentų nuo gynybos“, pareiškė ADP koordinatorė Rasa Razgaitienė, paaiškindama, kodėl ADP kreipiasi į Kongreso atstovus. Per praėjusius porą mėnesių A. Artukovič sūnus Rad, iš Kalifornijos, yra pateikęs visiems Kongreso atstovams dokumentaciją, kuri parodo, kad OSI ne tik jugoslavų valdžią įtaigojo pareikalauti A. Artukovič iš Amerikos, bet kad tai buvo padaryta remiantis melagingu jugoslavų parūpintu liudininko Avdič protokolu. J. Demjanjuko šeima ir gynyba Amerikoje yra išgavę informacijas per Freedom of Information Act, kurios nurodo, kad Demjanjuko byloje OSI nusišė svarbią dokumentaciją, būtinai reikalingą šiuo metu apsiginti Izraelyje.

Gegužės mėnesį buvo išsiustas Americans for Due Process žiniaraštis Kongreso Ad Hoc Ukrainos ir Pabaltijo komiteto nariams bei Atstovų rūmų ir Senato Teisinių Reikalų komiteto nariams, kuriame buvo aprašytos Demjanjuko problemos, kartu su kreipimusi užvesti „oversight hearings“.

ADP šiuo metu kontaktuoja tautines organizacijas ir prašo jas taip pat prašyti „oversight hearings“ Demjanjuko ir Artukovič bylose.

KALENDORIUS

Birželio 27 d.: Vladislovas, Gediminas, Samsonas, Ema, Kirilas, Norgailė.

Birželio 28 d.: Irenėjus, Gaudrė, Rėda, Rainis, Taugėla, Arkivysk. Jurgis Matulaitis 1987 m. paskelbtas palaimintuoju.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:17, leidžiasi 8:29. Temperatūra dieną 89 l., naktį 63 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, IL 60629

JONAS ADOMAVICIUS, M.D.

KAI VIŠTINIS VYRAS TURI ANTINU TAPTI

Klausimas. Pernai per karščius mano vyras ko galo negavo. Jis vengia vandens kaip višta — nė vertiamas negeria. Per sunkiai dirbdamas drėgname karštyje, labai prakaitavo ir pradėjo kaisti, niekus ėmė kalbėti ir skundėsi kojose mėšlungiu. Laimė, kad po tuo pačiu stogu gyveno gailėstingoji sesuo. Ji nuėjo perkaitimo gydė, šaldydama atsegtą kūną lediniu vandeniu, vertė tokį vandenį gerti ir „fenu“ vėsinu. Jis, ačiū Dievui, palengva atsigavo. Kaip dabar man reikia jį saugoti nuo panašios nelaimės šiais metais?

Atsakymas. Paversk savo vištinį vyrą antinu: verste versk visą laiką per karščius gerti daug įvairių naudingų skysčių. Priversk nutraukti sunkų darbą karštoje drėgmėje. Tegul jis savo darbą atlieka anktyvais rytais ar pavakariais, o vidurdienyje tegul atostogauja.

Jokie juokai su tais negeriančiais skysčiais ir labai darbščiais, prie darbo viską užmirštantiais vyrais. Yra tokių ir moterų — tik daug mažiau. Vieno dailininko žmona vyrui piešiant stovėdavo su puodeliu vaisių sunkos, pieno ar sriubos ir vis ragindavo išgerti.

Per daug mūsiškių neragina išgeria alaus-degtinės: šie skysčiai per karščius virsta nuodais; jie nevesina, kaip dažnas mano gerai daras, šalto alaus bokalą išmaukęs. Alaus kolorijos tokį geriką šildo. Laikas palengva atprasti nuo tokio sąvės žudymo, ypač per karščius jų vengti.

Perkaitimas ir saulės smūgis

Išmokime išvengti perkaitimo, tada saulės smūgis mūsų nepalies. Pastarasis (heatstroke) yra rimtas sunegalavimas. Jis atsiranda perkaitus, drėgname ore darbuojantis. Išidėmėjime šios gyvybei pavojingos būklės pasireiškimas. Saulės smūgis eina kartu su raumenų mėšlungiu, silpnumu, pykinimu ir vėmimu, sumažėjimu skysčių kūne, dažnu pulsu, dažnu trumpu alsavimu, karšta, dažnai ir paraudusia oda (tik sunkiais atvejais ji gali būti išlyskusi — pelenu spalvos), galvos skausmais, jos sukimusi, sąmonės pairimu, mieguistumu, dideliu kūno karščiu: virš 102 F, arba 39 C., na ir neramumu.

Jei saulės smūgi gavusįjį reikiama ir greitai negydysi, didelis kūne karštis per ilgą laiką gali sužaloti smegenis, raumenis ir inkstus. Toks gali visai prarasti sąmonę („coma“) ir net mirti. Todėl greitas orientavimas, kas reikia tokiais atvejais daryti, yra sąlyga pilnam pasveikimui.

Perkaitimas — tai dar ne saulės smūgis

Nors perkaitimas („heat ex-

haustion“) ir saulės smūgis („heatstroke“) — tuos du terminus įsidėmėjime ir neužmirškime — sukelia daugelį tų pačių negerumų, visvien yra du išidėmėjimai skirtumai:

1. Vien nuo perkaitimo kūno temperatūra nėra tokia aukšta (nesiekia 102 F arba 39 C.) ar net būna normali. Gi saulės smūgio atveju ji yra daug aukštesnė.

2. Perkaitimo atveju sąmonė lieka nepažeista, tuo tarpu saulės smūgis sutrikdo smegenų veikimą. Saulės smūgio ištiktasis netenka sąmoningumo, maišosi („confused“).

Kaip galima išvengti saulės smūgio?

1. Kai karšta, gerk daug naudingų skysčių prieš, laike ir po įtempto darbo. Ypač dirbdami karštoje drėgmėje, raginkime vienas kitą gerti daug skysčių, kad ir tik vandens. Negeriančius verskime mesti darbą drėgname karštyje.

2. Nedirbk sunkiai saulės atokaitoje, ypač vidurdienį ir drėgnai ore.

3. Šaldykis dušu ar ežero, baseino ar vonios vandenyje ir vandeniui apsipilk. Būdamas su apatiniais baltiniais, leisk vandeniui garuoti nuo kūno.

4. Visi mažieji ir senesnieji, o taip pat turintys širdies ir odos ligas, turi saugotis perkaitimo, nes jų oda mažai prakaituoja.

Kaip gydytis nuo saulės smūgio?

Ligoninėje yra duodami į veną skysčiai ir kūnas yra šaldomas leduotu vandeniu. Namuose nerk ligonį į ledų vandens vonią. Klokt ant jo šaltu vandeniu sumirkytas paklodes. Jei sąmoningas, kas 20 minučių girdek šaltu skysčiu. Vėsinok „fenu“. Neduok aspirino, nes jis tokiu atveju nenumaša karščio. Sąmonės netekusį asmenį siusk ligoninėn. Tamstos vyrą labai gerai gyde gail. sesuo; už tai dar ir dabar dėiaugiesi kartu ji turėdama.

STRĖNŲ SKAUSMŲ TVARKYMAS

Klausimas. Aš ir beveik kas trečia mano pažįstama negaluojaus strėnoms, ypač rytais vos paeinaime, kol išsivaikšiojame. Kaip mums reikia su jomis tvarkytis? Mes nenorime prasidėti su tais kaulų laužytojais — jie ne gydytojai, o tik pelnosi iš vargo žmogaus, kol laikas jo negerumms palengvina. Vaistai — ir vienokie ir kitokie — nepadaeda. Patarkeit, kas daryti!

Atsakymas. Strėnų skausmų, kaip ir kitos ligos atvejuje, visų pirma reikia diagnozė nustatyti, o tik tada imti jas gydyti. Jokių būdu ne kitaip. Čia tas „kaulų laužytojas“ paties laiko

pagydytą strėnų negalavimą sau priskaito ir gerokai žaliukų prisigraibo. Mat, staiga atsiradęs strėnos skausmas labai išgąsdina žmogų ir jis lekia, kaip akis išdeges, pas tą „kaulų laužytoją“, nes nuo pažįstamų girdejo, būk šis anam padėjo.

O tikrumoje tokie staigūs skausmai strėnose, jei atsirado dėl raumenų raiščių pertempimo, savaime praeina po kiek laiko. Tik keletą procentų tokių ligonių prisieina operuoti, jei pagalvėlė išnirusi. Todėl kiekvienas jų gydytojas save skaito geriausiu strėnų gydytoju.

Strėnų pertempimą sukeliantį skausmą geriausiai tvarkyti šilto vandens voniomis, šilto vandens srove ir mokoviškai atliekama mankšta — masažu. Žinoma, reikia tvarkyti ir visas kitas kūne turimas negeroves, kaip pvz., nerangumą, nūtukimą, nesimkančtinimą, cukrulię, podagrą...

Žmogaus stuburas turi 33 skausmą sukelti galinčius stuburkaulius, kurie vienas nuo kito atsikirti lankšiomis pagalvėlėmis (diskais). Strėnų srityje yra penki stuburkauliai. Jie toje vietoje sukelia skausmus. Tai dažniausia 45 metų ir jaunesnių amerikiečių negerovė. Ją sukelti gali netikėtas stuburo užlaikymas, jo nemiklinimas, jį taukais apkrovimas — nutukimas, artritas (jo įvairios rūšys yra skirtingai gydomos), sužalojimas, uždegimas ir minkšti kaulai, ypač pas regulų netekusias moteris.

Gydymas paprastai susideda iš čia minėtų priemonių prašalimo. Staigus sunegalavimo atveju reikia ramiai gulėti ant kieto čiužinio, ar ant grindų. Pamažu reikia pradėti mokoviškai stuburą miklinti, pilvo raumenis stiprinti. Tokiam negaluojančiam priešis žūtūt suliešėti iki normos. Vaistai šiame reikale yra paskutinėje vietoje. Svarbiausias darbas yra mankšta, masažas ir plaukiojimas vandenyje. Tik kartais (5%) prsieina tokius operuoti. Laikas eina ir minėtai besitvarkantieji patenkinausiai susivarko. Tai viso žmogaus gyvenimo elgesys.

NEDĖVĖKIME SAULĖS AKINIŲ

Klausimas. Girdėjau per radiją, kad tamsūs saulės akiniai gali pagreitinti kataraktos atsiradimą. Kiek čia teisybės?

Atsakymas. Tik specialūs akiniai — jie bus standartizuojami ir pardavinėjami — apsaugos akis nuo ultravioletinių spindulių, kurie paskatina Tamstos minimos akių negalės atsiradimą. Tų dabar žmonių nešiojamų akinų — nė vienas nedėvėkime. Tiesioginių saulės spindulių saugokimės dėvėdami plačiaabrylę skrybėlę ar kepurę.

Tuos tamsius akinius dėvintieji tariasi gerai darą — akis apsaugoja, o iš tikrųjų akys visai neapsaugotos nuo kataraktos atsiradimo. Todėl nė vienas nuo dabar nežalokime savų akių: nesikaitinkime saulės atokaitoje. Būkime gryname ore prie medžių. Užmirškime tą nesveiką odos „parudavimą“. Tada įsigysime dar vieną gėrybę: nesulauksime odos vėžio. Dabar jis yra pats dažniausiai žmogų aplankantis vėžys. Gydytojai jau seniai ragina žmones nesikaitinti, bet mada viską nugali. Negi gali išmokyti višta

ĮDOMUS SVEČIAS

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Saulėtą birželio pirmos dienos vidurdienį į Clevelando universiteto klubo jaukias patalpas suvažiavo būrys politiniu gyvenimu besidominčių lietuvių ir Clevelando žydų veikėjų išgirsti iš Lietuvos atvykusį Sąjūdžio vyriausio komiteto narį, Lietuvos žydų kultūros sąjungos pirmininką Emanuelį Zingerį. Susėdus aplink priešpiečiams paruoštus stalus, į patalpas svečiai atlydėjo kun. Gediminas Kijauskas. E. Zingerio priėmimą bendrai suruošė Clevelando Amerikos Žydų komitetas su Ohio Helsinkio susitarimų komitetu, kuriam vadovauja Gaila Klimaitė. Programą pradėjo Clevelando žydų komiteto pirmininkas dr. Plax, pristatydamas svečią ir nupasakodamas jo nuotykingą atvykimą į Clevelandą. Jis taip pat padėjo G. Klimaitei už talką ir pristatė vertėją rašytoją Algį Rukšėną, šiuo metu einantį Clevelando tautybių centro egzektyvinio direktoriaus pareigas.

Emanuelis Zingeris, jaunas, patrauklios išvaizdos, vidutinio ūgio vyras, susirinkusius pasveikino keliais žydiškais sakiniais ir toliau kalbėjo labai gražia lietuvių kalba. Jis sakė esąs sužadintas dėmesiu netiek sau, kiek mūsų visų bendros problemoms. „Bendras visų žmonių vardiklis — normalus demokratiško gyvenimo siekimas“, tarė kalbėtojas. Anot jo, mes dabar esame tam tikros epochos pabaigoje — Lietuvos žydų gyvenimo Lietuvoje 800 metų pabaigos ir bendros visų Lietuvos piliečių gyvenimo prašvaisės pradžios. Toliau jis kalbėjo apie Lietuvos žydų 800 metų kultūros palikimą ir likimą. 240,000 žydų kalbėję įvairiomis kalbomis, ne vien iiddiš, bet legendos, pasakos ir dainos buvo perduodamos iš kartos į kartą. Susikūrė tam tikra dviejų kultūrų simbiozė: senųjų žydų ir moderniškos Europos. Zingeris, žydų istorijos žinovas, tvirtino, kad 1938 metais buvęs žydų „kalbos normos“ žydėjimas Lietuvoje. 800 metų kultūrinis

plaukti! Bet mes tokie nesame, todėl ir imkime elgtis kaip lietuviui pridera.

TAIP, IR BE VIŠTIENOS, IR BE ŽUVIENOS!

Klausimas. Mano kraujas iš prigimties yra labai riebus cholesteroliu. Ir niekaip jo negaliu sumažinti. Pradėjau naudoti Al-vudo dietą, patariančią tol naudoti ovo-lacto vegetarišką maistą, kol cholesterolis nesumažės iki žemiau 200, o dar geriau iki 130 mg%.

Turiu pažįstamų, kurios sako, kad tas daktaras yra kvailas: kaip galima apsieiti be vištienos, be žuvies? Taip ir maišo jos mano galva. Kas man daryti? Kitą kartą net gyvenit nesinori.

Atsakymas. Tik neik pasikarti, o nustok su kumėtomis posėdžiauti Tamstai taip svarbiame sveikatos reikale. Mat, prigimtas kraujo suriebėjimas yra tarsi vėžys: jis pusamžio sulaukusį žmogų numarina. Kitos išieities nėra, kaip laikytis Tamstos dabar prisi laikomo maisto ir naudoti niaciną didelėmis dozėmis — 3000 mg paroje — ir avių sėlenų (oat bran) — po puodelį pradžioje; jei reikės, vėliau naudosi daugiau. Avių sėlenas naudok įvairiame pavidale, su prieskoniais. Kito kelio į išsigelbėjimą nuo ankstyvos mirties tamstai niekas negali nurodyti, nes jo nėra. O tos pleputės, matyt, laukia skanių dešrų gedulinguose pietuose. Sėkmės!

lobis turis ne vien etnišką, bet ir istorišką reikšmę. Toliau jis nagrinėjo kultūros perdavimo naujoms kartoms problemas ir tvirtino suprantąs laisvės siekimus. Po aštuonerių gražaus sugyvenimo šimtmečių tarp žydų ir lietuvių atsiradęs plyšys. Visi prisidėjo prie Lietuvos valstybės sugriuvimo. O žydai klausia, kas prisidėjo prie žydų naikinimo? Čia kalbėtojas pareiškė buvęs demokratiškai išrinktas kovo 3 dieną į Sąjūdį ir tame pačiame Sąjūdžio suvažiavime Kaune buvusi išnešta speciali Sov. Sąjungos žydų rezoliucija dėl 1941 metų įvykių. „Mes Lietuvoje, neužmiršę pralieto kraujo ir nemanydami, kad tie klausimai yra teisingai nušviesti, pradėjome apie tai dialogą“, tęsė kalbėtojas. „Suprantu, kad būtų geriau tų klausimų neliešti, bet nemanau, kad galime juos ignoruoti. Kalbant apie 1941 metų įvykius, buvo lietuvių žmogžudžiai. Nors nelaukiame atlyginimo už skriaudas, bet norime dialogo“. Dialogo svarbiausia dalis esanti kova dėl visų piliečių demokratiškų teisių. „Mes siekiame parlamentinės procedūros ir istorinių įvykių vertinimo“. Jis taip pat pareiškė Rygoje iškėles Ribbentropo-Molotovo pakto teisėtumo klausimą. Tuos žodžius klausytojai sutiko plojimais. „Tai būtų tiltų sujungimas ir jų atstatymas“, pridėjo jis prieš perskaitant rezoliucijos ištrauką, kurioje reikalaujama ištaukti minėtą paklą ir nūstatyti teritorines sienas tokias, kokios buvo 1939 metų rugsėjo 20 dieną. Pabrėždama, kad Sovietų Sąjungoje žydų kultūrinis gyvenimas merdi, Emanuelis Zingeris iškėlė sveikatos klausimą. „Politinė diktatūra yra prieš mūsų sveikatą, ir iki dabar mes negalime kontroliuoti taršos“. Čia jis priminė ne normalaus kūdikio gimimą. Ypatingas dėmesys tenka „žaliensims“, už jų teikiamą informaciją apie taršą. „Jei norite padėti žydams ir lietuviams nušikratyti politines vergijos, tai taršos klausimas yra lygiai svarbus“, tęsė jis, taip pat trumpai nušiviesdamas Ignalinos atominės jėgainės pavojų ir būtinumą sustabdyti trečio jėgainės bloko statybą.

Baigus kalbėti, prasidėjo klausimai iš publikos. Pirmasis kalbėjo Pečiulaitis, buvęs partizanas ir tik prieš kelis mėnesius atvykęs į Ameriką. Jis pasisakė dalyvavęs tame pačiame kovo mėn. Sąjūdžio suvažiavime Kaune lietuvių-žydų draugystės klausimu. Tada buvę nutarta, kad nebebūsią jokių persekijimų, bet, atvykęs į Ameriką, Pečiulaitis patyręs visiškai ką kitą. Taisi problema nebeturėtų būti vienpusiškai sprendžiama. Atsakydamas Zingeris pripažino, kad tai klausimas, kuris sudaro sieną tarp dviejų tautų. „Sąjūdžio“ suvažiavimo buvau daugumos balsais išrinktas. Lietuva turi turėti savo valstybės sienas ir Molotovo-Ribbentropo paktas turi būti panaikintas. Nesakiau, kad nusikaltėliai neturi būti persekijuojami. Mano tautiečių tarpe buvo tam tikras skaitčius, kurie bendradarbiavo su

rezimu, bet neužmirškite, kad 1940-1941 metais tas pats režimas išvėdė žydų intelektualus ir išvėdė Jesivos marius. Vis vien kokios tautybės nusikalčiai, jie turi būti traukiami teisman. Stalinizmas nebuvo žydų sukurtas“. Dar keli klausimai iš publikos liete ekonominio santykiavimo su Baltijo respublikomis galimybes bei muitininkų kratas. Į pabaigą kalbėtojas suminėjo eilę numatytų žydų kultūrinių projektų, kaip muziejus bei akademijos steigimo.

Baigus oficialią dalį, svečias autografavo leidinėlius ir pozo-vo nuotraukoms.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.
Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuomiama. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto	
	metams ½ metų 3 mėn.
U.S.A.	\$70.00 \$40.00 \$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00 \$40.00 \$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00 \$40.00 \$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	\$40.00 \$25.00

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

POEZIJA PER TELEFONĄ

Chicago kultūros centras patvarkė, kad kasdien telefonu galima pasiklausti poezijos deklamacijoms. Reikia išsukti numerį 346-3478.

PERKA JAPONAI

Japonų Nippon Sanso firma už 114 mil. dol. perka Thermos Co. bendrovę, kurios centras yra Chicago priemiesty Prospect Heights.

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą. pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm. ir ketv. 12-4; antr. ir penkt. 12-4; val. pagal susitarimą.

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabinetai perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0106
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p. Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5544

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
1200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4611

Dr. Tumasonio kabinetai perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Susitarimui: treč., ketv., šešt. 436-5566

DR. ZIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

Čia nurodomos trys priemonės, norint išvengti saulės smūgio. 1. Venk sunkaus darbo drėgnoje kaitroje; ne tiek karštis, kiek karšta drėgmė žaloja sveikatą. 2. Vėsinis šaltu dušu ar vonia, ar panėrimu į baseiną ar ežerą. Apsirengęs drabužiais, apsipilk vandeniu ir leisk garuoti nuo kūno. Šlapi ar drėgni baltiniai ant kūno irgi vėsina. 3. Nuolat gerk daug naudingų skysčių (ne svaigalų), ypač karštyje. Senelius ir vaikus verste verskime gerti daug vaisių sunkos, pieno bei vandens.

PRISIMENANT PRIEŠ METUS MIRUSIĄ LAIMUTĘ ŠLAPELYTĘ GRAUŽINIENĘ

Kai prieš metus kuklijo Santa Monikos laidotuvių koplyčioje susirinko liūdinti šeima, bičiuliai ir būrelis tautiečių pasimelsti ir atsisveikinti 1988 m. birželio 23 d. staiga iškeliausia amžinybėn Laimutė Graužinienė, Lietuvos generalinis garbės konsulas Vytautas Čekanauskas taip prabilo savo atsisveikinimo žodyje: „Nepriklausomos Lietuvos užsienio tarnyba savo sudėtimi nebuvo gausus vienetas, nors talentingų žmonių jai ir netrūko. Per trumpą laiką ji gražiai užsirekomendavo pasaulyje ir dar šiandien yra tinkamai prisimenama vyresnio amžiaus diplomatų. Nors ano meto tarnyboje ir dominavo vyrų, tačiau, kaip dažnai gyvenime būna, šalia kiekvieno žymaus vyro yra nemažiau nusipelnusių ir moteris, tokia tad buvo ir a.a. Laimutė Graužinienė, paskutinio Lietuvos nepaprasto pasiuntinio ir įgalioto ministro Pietų Amerikai a.a. daktaro Kazimiero Graužinio žmona.“

Iš tikrųjų mūsų diplomatų žmonoms ne taip jau lengva buvo nusipelninti tokį įvertinimą. Joms pirmiausia teko daug ką prarasti, o paskui nemaža ir naujo išmokti. Taip Laimutė Šlapelytė, 1929 m.

baigus Vilniaus Stepono Batoro universiteto teisių fakultetą, sukūrus šeimą su diplomatu Kazimieru Graužiniu, pirmiausia prarado galimybę žengti savo pasirinktosios profesijos keliu, nors jos išsilavinimas daug jai, kaip diplomato žmonai, padėjo. Be to, daugelį metų gyvendama su vyru svetimoje šalyje – Italijoje, Argentinoje, Urugvajuje – nebeteko po kokiomis gimtosios žemės, o tuo pačiu silpnėjo ryšys su tėvyne, ypač po tragiško nepriklausomybės praradimo.

Užtat teko daug ką naujo išmokti. Pirmiausia svetimų kalbų tų kraštų, kuriuose teko gyventi, ir tuo būdu reprezentuoti savo tautai, informuoti svetimaučius apie Lietuvą, lietuvių kalbą, papročius, meną, Lietuvos istoriją bei jos aktualią tragišką padėtį. O auginant užsieniuose šeimą, reikėjo ypač daug pastangų išlaikyti gyvybinį ryšį su savo tauta ir perduoti ji jaunajai kartai.

Sovietams okupavus Lietuvą ir tūkstančiams lietuvių atsidūrus svetur, Graužiniai rėmė siuntiniais ir kitomis priemonėmis ne tik artimus ar tolimesnius gimines, bet ir dažną nepažįstamą besikreipiantį į juos reikalingą pagalbą

A.a. Laimutė Šlapelytė-Graužinienė – dail. Jono Rimšos pieštas portretas.

tautietį. Ir čia pirmiausia moteriškos rankos darbas ir nuopelnas.

Štai ištrauka iš vieno laiško, kurį gavo šeima tuoj po netikėtos Graužinienės mirties: „Nerandu žodžių, kaip galėčiau išreikšti Jums savo užuojautą. A.a. Laimutė buvo man didžiai brangus žmogus. Ji ir Kazimieras išgelbėjo mane iš pražūties. Jie ištiesė man pagalbos ranką mano nevylytė ir atsikvietė Argentinon tada, kai man pasaulyje nebuvo vietos. Laimutė ir Kazimieras Argentinijoje buvo man nepaprastai geri. Tik jų

dėka aš galiu šiandien būti Amerikoje. Laimutė parodė man tiek širdies, kad aš kol gyvas būsiu jai dėkingas.“

Graužiniai šelpė ir rėmė kurį laiką gyvenusį Buenos Aires mūsų žinomą dailininką Joną Rimšą. Tarp kitko jis yra nutapęs beveik natūralaus dydžio abiejų Graužinių portretus. To paties šalpos impulso vedama Laimutė Graužinienė, gyvendama Pietų Amerikoje, uoliai darbotvosi vaikų globos draugijoje ir organizavo paramą lietuvių vaikams Vokietijoje.

L. Graužinienė, Vilniaus kul-

tūrininkų Šlapelių dukra, augusi ir išsimokslinusi lenkų okupuotame Vilniuje, ypač gerai suprato savo pavergtos tėvynės problemas, ji ir svetur gyvendama neparado vilnietišku tradicijų. Ji išmokė savo dukras taisyklingai lietuviškai kalbėti, supažindino jas su Lietuvos kultūra, papročiais, menu, įkvėpė joms Lietuvos meilę ir norą skleistis tas vertybes svetimaučių tarpe.

Laimutė Graužinienė brangi, sekė lietuvių spaudą, kaupė biblioteką, archyvą, kurio didžiąją dalį išsaugojo ir po vyro mirties imigravusi 1967 m. į JAV, parsigabeno į Santą Moniką, kur pastoviai įsikūrė ir iki mirties išgyveno. Čia ji net kurį laiką mokytojavo lituanistinę mokyklėlę.

L. Graužinienė tik viena kartą po karo ir tik trumpam aplankė savo gimtąjį miestą Vilnių ir tebegyvenusių ten savo motinėle. Deja, Laimutės Graužinienės žemiškuosius palaikus prigludė ne Rusų kapinėse, kur ilsiu jos tėvai, seneliai, ir ne Montevideo, kur rado amžino poilsio vietą jos vyras a.a. Kazimieras Graužinis. Ją palaidojome Los Angeles miesto kaimynystėje, Culver City Šv. Kryžiaus kapinėse, su viltimi, kad dangaus soduose visi susitiksime.

S.S.G.

Išėjinis ginklas pasirodo galingsnis už bet kurį kitą ginklą, nes jis remiasi doriniu vertingumu ir moraline idėjos galybe. Kai materialinis ginklas yra atremiamas materialiniu ginklu, moralinis ginklas pasilieka nepasiekiamas priešui.

St. Šalkauskis

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT PARDUODA REALTORS

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6189

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

FOR RENT

Išnuomojamas 4 kamb. butas su šiluma Marquette Parko apyl. Skambinti 434-8168.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%–20%–30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS VEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žiemių. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose Sąjungiškai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

Beverly Shores, Indiana OPEN HOUSE!
Sunday, June 25, 1 PM - 4 PM

Two newly-finished condominium units on Lake Michigan are ready for your inspection: with 2 bedrooms, loft, 1 1/2 baths, garage, and storage—your perfect summer retreat is waiting for you only 1 hr. from Chicago. Two story units adjoin the national park. Views, privacy and comfort—from \$144,500.

Call Rick Remijas, Merrion-Remijas Realtors, (219)872-4000 for information.

HELP WANTED

“ATTENTION — HIRING! Government jobs — your area. Many immediate openings without waiting list or test. \$17,840-\$69,485. Call 1-602-838-8885. EXT R7765.”

“ATTENTION: EARN MONEY READING BOOKS!”

\$32,000/year income potential. Details: (1) 602-838-8885 Ext. B 7765.

Iškoma jauna moteris kartu gyventi 2 mėn. su senesnio amžiaus moterim Michigan valstijoje prie ežero, padėti lengvoje namų ruošoje ir viri. 125 dol. į savaitę. Skambinti 562-5583 tarp 1 ir 4 p.p.

„ON THE VERGE“

PASTATYMAS — TEATRO PERLAS

Alabamos Shakespearo festivalis

Eric'o Overmyer scenos veikalą, pavadintą „On the Verge“ (or) The Geography of Yearning, kas lietuviškai būtų „Ant ribos, arba troškimo (žinoti) geografija“ turbūt jau pažįsta daugelis dramų mėgėjų. Iš rankraščio vaidintas (Baltimorėj) 1985 m. pradžioje, išspausdintas 1986 m., o 1988 m. pakartotas antrąją laidą, spėjau, jau bus apkeliavęs daugelį scenų. ASF Octagon scenoje jo premjera įvyko 1989 m. balandžio 19. Jis repertuare liks iki liepos 16. Čia rašantis mačiau gegužės 19 spektaklį.

Mėnesį šalia mašinėlės gulėjusia knygele perskaičiau dviem dienom iki spektaklio belikus. Skaičiau, vartydamas Websterį ir anglų-lietuvių kalbos žodyną. Bet jų neužteko. Dar prikaišiotą lotyniškų, vokiškų, prancūziškų, itališkų žodžių bei sakinių, na ir visokių amerikietiškių „kalbos makaronų“, jokiuose žodynuose nerandamų. Montgomerin važiavau sunkia širdimi, tik vildamas, kad kitas veikalas, apie kurį kalbėsiu vėliau, bus išvystytas į įdomų spektaklį, o „On the Verge“ tegu vėliai griebia. Negali gi iš anksto visada tinkamai pasirinkti...

Na ir radome staigmeną! Trys patrauklios moterys, spėkim tarp 30 ir 40 metų amžiaus, 1888 metais pasileido kelionėn per pasaulį ir laiką. Pirmo veiksmo pradžioje jas radom Terra Incognita teritorijoj. Trumpais, humoro pamuštais žargoniskais monologais jos viena kitai ir žiūrovams papasakojo, kad kelionėse nebe naujokės, visos buvusios visokiuose žemės kraštuose, nuo pusiaujo

ALFONSAS NAKAS

iki ašigalių. Visos vedė kas savo dienoraštį (journal), rečiau rašydamos, dažniau į publiką atsiųsdamos, papasakodamos. Kartu su publika išgyveno eibes nuotykių. Paminėsiu tik keletą. Sutiko kariška uniforma kanibalą, kuris, papjovęs, surijo ne vietoj nusileidusių vokiečių lakūną. Užtat ne tik vilki to vokiečio uniforma, įskaitant ir lakūno akinius, bet įgavęs ir vokišką akcentą, tebevertojas vokiškas frazes, su viltimi, kad kada nors vokiškumas iš sistemos išgaruosias... Kalnų tarpeklių trolis (Gorge Troll) jas perkėlė per pavojingą prarają. Sniegžmogis Yeti apmėtė sniego gniūžtėmis, bet ji susitikusios,

išsiskyrė taikingai. Daug staigmenų suteikė „prikeliauti“ 1955-ji metai. Suradę sągę su įrašu „I LIKE IKE“, spėliojo, kas tas Ike. Paspainiojęs benzino stoties patarnautojas Gus Ike tapatybės neišsiskino, nes aiškinti apie tokią įžymybę buvo per kvaila, nors jo tėvas už Ike balsavęs. Vis dėlto Gus i 1955 metus joms duris pravėrė. Madame Nhu apdovanojo šiuolaikiniais saldumynais. Daugiausia i šio šimtmečio vidurio kunkuliuojančio gyvenimo malonumus bei patogumus jas įvėlė naktinio klubo savininkas Nicky Paradise. Per kalnus, džiungles, sniegynus, dykumas, civilizaciją ir laiką bekeliaudamos, ne vienu metu ir nuo skirtingų žmonių visos trys ga-

vo po rankinį maišytuvą (egg-beater), kuriuos visos pagarbiamai nešiojo ir kuriais visos kartu pažaisdavo. Ne r maudymosi kostiume, o vėliau baline suknia klube šokdama, viena maišikli, tartum gėlių puokštė, rankoje laikė. Pokalbiuose trumpai iškėlė Raudonąją Kiniją, prezidentą Nixoną, 1972 metus, bet daugiausia viskas sukosi apie 1955-sius, vis i juos žiūrint iš 1888 metų pozicijos. Antro veiksmo, tad ir vaidinimo gale, viena išėjo laimingai gyventi su Nicky Paradise (veikiausiai keršydama 1888 m. namie paliktam vyrui, kai sužinojo, kad jai 1910 m. mirus, jos Groveris, nors daugelį metų gedėjęs, 1929-siais vis kita), antroji nusekė scenoje nepasirodžiusį motociklistą, o trečioji pati viena iškeliavo toliau, „i ateitį“.

Tokios charakteringesnės vietos. Išivaizduokite ASF Octagono sceną amfiteatro duobėj. Tuščia platforma, su užsklęsta plačia anga viename gale. Kal-

nams ir vandenynams — abiejose angos pusėse — po plačią fanierinę išlenktą lentą, panėsinčias i šliužes vaikams žaidimo aikštelėse. Virvės, keltis per viršukalnes, atėidavo iš angos arba iš padangų. Iš aukštybių atsirasdavo ir visoki 1955 m. „titės“, visoki devyniolikto šimtmečio moteris stulbiną mūsų kasdieniniai daikteliai.

Nuostabiai ir galima sakyti lygiai gerai vaidino trys aktorės: Greta Lambert (Mary) Alison Edwards (Fanny) ir Jody Lynne McClintock (Alexandra). Na, Greta Lambert gal kiek už kitas „lygesnė“, nes ji pirma spektaklį keliais žodžiais pradeda ir paskutinė ilgesniu monologu užbaigia; o gal aš kiek ir šališkas, nes tai mano mėgiamausia ASF aktorė... Dar nuostabiau spektaklį pasireikia vienintelis vyras, Steven David Martin. Jis sukuria net aštuonis charakterius: vienos (Fanny) vyrą Grover, kanibalą Alphonse, George Troll, Yeti, Gus, Madame Nhu, Mr. Coffee ir Nicky Paradise. Visus pasigėrėtinai, pasigėrėtinai!

Šį kartą labai didelės pagarbos verti ir scenoje nematomi pastatymo dalyviai: scenos paruošėjas Charles Caldwell, kostiumų — Lois Garren, choreografas Don Steffy, kompozitorius James Conely, scenos menedžeriai Sara Lee Howell bei Mark D. Leslie. Išskirtinio pagyrimo vertas šviesų projektuotojas F. Mitchell Dana. Ir pagaliau pats didžiausias iš visų tai režisierius Kent Thompson, surinkęs tokį puikų kolektyvą ir su juo sukūręs nepamirštamą spektaklį.

Skatinčiau tautiečius, kuriems Montgomery, AL, nesunkiai pasiekiamas, šį spektaklį būtinai pamatyti. Deja, jau mano lankymo dieną bilietai buvo beveik išpirkti, tad šį rašinį išspausdinus jų neberasi nė su žiburiu.

Aktoriai iš kairės Alison Edward, Greta Lambert ir Jodie Lynne.

Nuotr. Scarsbrook

POVILAS PETKEVIČIUS LENKŲ OKUPACIJOSE IR JŲ KALĖJIMUOSE

Šioje 187 psl. knygoje vilnietis autorius aprašo savo gyvenimo tarpsnį, praleistą lenkų okupuotoje Lietuvos dalyje ir aštuonerius metus kalėjimuose. Objektvyis ir sklandžiai parašytos apybraižos skaitytojui tikina, kad mūsų kaimynas buvo žiaurus ir suktas. Šią knygą kiekvienam verta pasiskaityti ir turėti savo knygų bibliotekoje. Kaina su persiuntimu 9.50 dol. Illinois gyventojai dar prideda 64 centus valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti: Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

GENRIKAS SONGINAS VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS

Tik dabar ši knyga išėjo iš spaudos, 128 psl., kietais viršeliais su aplanku, kuris pieštas dail. Ramintos Lapšienės. Tai legendos, per eilę metų parašyti pasakojimai, girdėti iš žmonių ar atkurti autoriaus, pasiremiant kur nors rastais duomenimis. Ši knyga gražiai išesta Songino anūko Lino Raslavičiaus pastangomis. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar prideda 64 centus valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Įsigykite istorinius Lietuvos žemėlapius:

1595 m. G. Mercator — Lietuva.
1656 m. lietuvių-švedų kautynės prie Sandomiro.
1656 m. lietuvių-švedų kautynės prie Pilypavo.
1749 m. I. Nepreckio Lietuvos žemėlapis
Siektingos nepriklausomos Lietuvos žemėlapis, paruošė Alg. Gustaitis.
Neseniai išspausdinti:
1605 m. lietuvių-švedų kautynės prie Salaspilio.
Ptolemėjo žemėlapis atspaudas apie Baltijos pakraštį.
Žemėlapiuose originalūs įrašai ir jų vertimai lietuviškai.
Alg. Gustaitis aiškinimai. Visi tie žemėlapių plakato formato. Kiekvieno kaina su persiuntimu 12 dol. Illinois gyventojai dar prideda 80 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti: Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Rochesterio, N.Y., lietuvių choras su savo vadovu R. Obaliu.

Philadelphia, PA PASIKETIMAI LB APYLINKĖS VALDYBOJE

Birželio 14 d. buvo LB Philadelphijos apylinkės valdybos susirinkimas. Šioje valdyboje įvyko nemažai pasikeitimų. Nauju pirmininku buvo išrinktas dr. Jonas Meškauskas, vicepirmininko pareigas perėmė Julija Dantiene, kuri taip pat yra ir Philadelphijos LB Balso koordinatore. Gediminas Dragūnas – Philadelphijos LB Balso reikalų vedėjas. Sekretorės pareigas valdyboje ir toliau eina Aniliora Mašalaitienė. Išdininkas – Linas Kučas. Rimantas Stirbys atsakingas už politinę, visuomeninę informaciją anglų kalba, Raimonda Rukšienė – už politinę visuomeninę informaciją lietuvių kalba. Renata Kuciėnė rūpinasi socialiniais reikalais. Vidmantas Rukšys bus atsakingas už specialius projektus. Jau nimo atstovu valdyboje ir toliau pasiliko Paulius Dainora. Naujojo pirmininko dr. Jono Meškausko telefonas: 215-964-7933, sekretorės adresas Aniliora Mašalaitienė, 645 Fletcher Road, Wayne, PA 19087, tel. 215-687-3048.

Raimonda Rukšienė

Rochesteryje, N.Y.

ESTRADINĖS MUZIKOS KONCERTAS

Muzikos žanras, koks bebūtų, visuomet maloniai sutinkamas, jei ne šimtu procentų visų, tai nors didesne ar mažesne dalimi mėgėjų. Šių metų gegužės 14 dieną įvyko Rochesterio lietuvių kolonijoje estradinės muzikos vakaras. Programą atliko visiems žinoma, pagarsėjusi šio žanro daininkė Violeta Rakauskaitė-Štromienė. Violeta paliko Lietuvą 1975 metais, apsigyveno Vakarų Vokietijoje, vėliau pastoviai persikėlė gyventi į Angliją.

Daininkė yra baigusi muzikos mokyklą Kaune ir vėliau gilinosi Vilniaus universitete. Būdamą tėvynėje, Violeta

pasiekė muzikinę karjerą. Yra išrašiusi keliolika populiarių plokštelių. Koncertavo Sovietų Sąjungoje, Lenkijoje, Čekoslovakijoje.

Atsidūrusi Vakarų pasaulyje su koncertais apkelioavo beveik visas Vakarų Europos valstybes, koncertavo Kanadoje, JAV, gastroliavo Australijoje, kur koncertų pilną skyrė VI Pasaulio Lietuvių jaunimo kongresui. Kas būdinga, ji ir Rochesteryje labai prieinamom sąlygom sutiko pas mus atvykti, o dalį koncerto pajamų skyrė Skautijos Fondui.

Pirmoje programos dalyje Violeta atliko Dainuokit Vyturiai, muz. M. Vaitkevičiaus, žodž. V. Barausko, Po Vestuvių, muz. Vyg. Telksnio, žodž. Petro Gaulės, Toliau buvo Melagė Ramunė, Barkarolė – Jaques Offenbach. Senos gatvės, muz. B. Gorbulskio, žodž. V. Palčinskaitės, Eglių spindesys, muz. M. Tamošiūno, žodž. V. Barausko. Ir pabaigai pirmos dalies Gera būti žmogum ir Ar ne Tu?

Violeta meniškai atliko dainas, kaip prityrusi estradinės muzikos profesionalė. Jos laikysena scenoje buvo laisva, graži, pritaikyta kiekvienam dainos niuansui. Čia girdėjai vyturėlius, saulės pilną vasarą, džiaugsmą, spindesį ir bėgantį triukšmingą laiką. Menininkė gyveno dainos pasaulyje, ir, ka ji pati jautė, su daina perdavė tuos jausmus klausytojams, pabaigusi dainą ar prieš ją, įterpdama humoro žiupsnelį, visus maloniai nuteikdama.

Antroje dalyje Violeta, pakeitusi aprangą daugiau i kabaretinę nuotaiką, atliko Kol žemė sukas, Pavasaris gimtinėje, Wouldn't it be lovely? muzikinio ciklo „My Fair Lady“ Orfejus, muzika T. Saldausko, žodžiai – V. Bložės ir Teatras Ralph Siegel-Bernd Meinuger. Sing mit mir ein Halelujah – Wolfgang Hofer ir pabaigai Šventinė – muz. B. Gorbulskis, žodž. S. Žlibinas.

Prieš atlikdama dainą, dainininkė paaikšino dainos reikšmę. Aiškindama Orfeją, Violeta

išsireiškė šiais žodžiais: „Anais metais tėvynėje mes negalėjome išreikšti visa, ką galvojame ir ko širdis troško, buvo kitaip, nei dabar, todėl rašėme tarp eilučių ir dainavome išreikšdami nuotaikas ir pergyvenimus, vilčių, paslėptus muzikos garsuose bei dainos sceninėje išraiškoje“.

Vėliau prieš atlikdama dainą Sing mit mir ein Halelujah! su šypsniu išsireiškė taip: „Sužavėjo ta daina todėl, nes dėl kiekvieno, kad ir mažo saulės spindulėlio žmogus randa džiaugsmą, o tų spindulėlių randa kasdien“.

Šis estradinės muzikos ir dainos vakaras su Violeta prabėgo labai greitai. Su dainos žodžiais, kurią atlikai „Tarp Vasarųjų ir Dangaus tai mano Lietuva“ ilgai nepamiršime tavęs Violeta.

Šio vakaro rengėjai buvo Rochesterio skautai. Skautininkas St. Ilgūnas, kuris yra Skautijos fondo atstovas, kreipėsi i skautus suruošti vakarą šiam fondui paremti. Visi skautai, kaip viena šeima, pasidalino pareigomis. Vyriausia šio vakaro iniciatorė Nijolė Draugelienė išnešė visas rengimo pareigas iki skautiško nuosirdumo. Jai didelė skautiška padėka.

Skautų nuosirdi padėka klebonui kun. Justinui Vaškiui, OFM., leidus naudotis sale, Lituanistinės mokyklos vedėjui paskautininkui Vyt. Žmudziui, tėvų komitetui ir Živilei Vidmantienei už salės paruošimą. Ramūnei Bliudininkui, kuris tvarkė garso aparatūrą koncerto metu. A. Prasauskaitėi – Palis, Rūtai Monoėnko ir Algiui Bulsiui, kurie vaišino svečius ir visus atsilankiusius. Prie visokeriopų vakarų darbų prisidėjusiems E. Vidmantui, D. Vidmantui, Vaidevučiui Draugeliui, vietininkei Gražinai Kavaliūnienei, Nidai Zelytei, Dairai Matiukaitei ir nuosirdžiai talkininkei skautei Gintai Draugelytei.

Tuo pačiu visų atsilankiusių šiame koncerte padėka tiek Rochesterio lietuvių kolonijos skautams, tiek ir vakaro dainos žvaigždei Violetai.

Nerima Narutė

VILIOJA SU 33 MIL. DOL. PERKA AUTOMOBILIUS
Gubernatorius Thompson pasirašė pažadą Sears bendrovei duoti 33 mil. dolerių lengvatų, kád tik nesikeltų iš Illinois valstijos. Ta bendrovė svarsto savo centrą iškelti iš Chicagos. Sears savo 857 įstajigose Illinois valstijoje turi 43,000 tarnautojų.

Gegužės mėnesį Chicagos prekybininkai pardavė 45,947 vietinės gamybos naujus automobilius, 4% daugiau negu pernykščių metų gegužės mėnesį. Tačiau visose JAV-se naujų vietinės gamybos automobilių pardavimas sumažėjo.

NAUJAS PREKYBOS CENTRAS

Chicagoje prie 47 gatvės i vakarus nuo Damen, vadinama me Back of the Yards rajone,

pradedamas statyti didžiulis prekybos centras, kuris apims 23.5 akro žemės. Statys Indianapoliso Melvin Simon firma. Dėl statybos šiemet jau nebus ten kasmet buvusios didžiulės mugės.

PADĖKA A.†A. ALEKSAS ŠTARAS

Mirė 1988 m. gruodžio mėn. 17 d., palaidotas gruodžio 21 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Nuosirdžiai dėkojame visiems dalyvavusiems šermenyse, pamaldose ir laidotuvsė; visiems pareiškiusiems mums užuojautą žodžiu ar raštu, aukojusiems šv. Mišioms ir Hospice Care, Inc.

Ypatinga padėka karsto nešėjams. Dėkojame Lietuvos Dukterų draugijai už pareikštą užuojautą „Drauge“. Nuosirdi padėka Sacred Heart parapijos klebonui Cosmo Millitello už maldas koplyčioje, atnašavimą gedulingų šv. Mišių ir prasmingą pamokslą. Dėkojame kun. Curtis Lambert už maldas koplyčioje. Nuosirdi padėka Diakonui Antanui Butai už palydėjimą velonio i kapines ir pravedimą religinių apeigų lietuviškai. Nuosirdi padėka Bormann Laidotuvių koplyčios prezidentui Richard M. Baczak ir jo stabui už rūpestingą i nuosirdų patarnavimą. Atsiprašom visų, kad, susidėjus aplinkybėms, nepadėkojome anksčiau.

Nuliūdė: dukte Agnietė Malėlienė, žentas Romas.

A.†A. MOTIEJUS M. ŠIMANSKIS

Gyveno Cicero, IL. Mirė 1989 m. birželio 24 d., 5:30 val. ryto, sulaukęs 87 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Veiverių valsčiuje, Belevičių kaime. Amerikoje išgyveno 33 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Eimantas Šimanskis, marti Helma ir šeima, dukte Rita. Kavolienė, žentas Vytautas ir šeima bei kiti giminės ir draugai Amerikoje ir Lietuvoje.

Priklausė BALFui, Liet. Bendruomenei, Tautos Fondui, Lietuvos nepriklausomybės laikais – Šaulių sąjungai.

Kūnas pašarvotas pirmadienį, birželio 26 d. nuo 3 iki 9 v.v. Petkus-Butkus koplyčioje, 1446 S. 50th Ave., Cicero, IL.

Laidotuvs įvyks antradienį, birželio 27 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas i Šv. Antano parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velonio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas i Tautines lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvsė.

Nuliūdę sūnus, dukte ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 652-1003.

GAIDAS-DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue Telefonai – 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue Telefonas – 927-1741-1

4348 S. California Avenue Telefonas – 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĒVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago Telefonas – 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero Telefonas – 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street – Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. – Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. – Tel. 430-5700

BUTKUS – PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue Cicero, Illinois Telefonas – 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

A.†A. TOMUI LEONUI

mirus, reiškiamo užuojautą jo vaikams, Tėveliams seseriai ir CICELIUI ALFONSUI su šeima

Jonas Grebliauskas
Jadvyga, Julius Varkavičius

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI
1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

Tragiškojo Birželio pabaltiečių minėjimas Chicagos mieste centre birželio 13 d. Nuotr. M. Nagio

APYLINKŲ MUS

x Ramunė Račkauskienė rūpinasi, kad kiekvienas liepos 2 d. maldos eisenos dalyvis gautų maldos žygio ženklelį. Eisena prasideda 12 v. (tuoj pat po šv. Mišių Lietuvių centre Lemonte) ir eis lauko keleliu iki kryžiaus prie Ateitininkų namų Mišiose ir eisenoje dalyvauti kviečiami visi Chicago ir apylinkių lietuviai.

x Europos lietuvių dienos buvo birželio 23-25 dienomis Huettenfelde ir Lampertheime, Vak. Vokietijoje. Dalyvavo vysk. Paulius Baltakis, dr. Povilas Reklaitis, prof. dr. Vytautas Bieliauskas, PLB valdybos pirmininkas, kun. F. Skėrys ir kt.

x Motina Marija Kaupaitė, kurios beatifikacijos byla pradėta Chicago arkivyskupijoje ir kard. J. Bernardino postulatorium paskirtas kun. Jonas Kuzinskas, yra plačiai paminėta Joliet vyskupijos laikraštyje „New Catholic Explorer“ birželio 23 d. laidoje. Parašyta taip pat, kad Sv. Kazimiero seserų vienuolių trys seserys dirba Our Lady of Peace parapijos mokykloje Dariene.

x Dr. Kazys Bobelis, Vliko valdybos pirmininkas, sekmdienį, birželio 25 d., Jaunimo centro mažojoje salėje davė pranešimą iš Paryžiaus konferencijos, kurioje jis buvo su sūniumi. Pranešimas buvo daugiau apie pačią konferenciją, kas jau buvo skelbta spaudoje. Pranešimą rengė Lietuvių Tautinė sąjunga. Žmonių buvo pakankamai daug.

x Džukų draugija birželio 4 d. turėjo savo metinį susirinkimą, kurio metu išrinkta nauja valdyba. Valdybos nariai birželio 25 d. susirinko Jaunimo centro kavinėje pasiskirstę pareigomis: Antanas Malinauskas – pirmininkas, Birutė Razminienė – vicepir., Stasys Visockas – sek., Julius Karsas – išd., Antanas Krutulis ir Janina Pileckienė – renginių vadovai, Danutė Darienė – narė ir kun. Jonas Borevičius – dvasios vadas.

x Kun. L. Musteikis, Sunny Hills, Fla., „Draugo“ nuosirdus remėjas, garbės prenumeratorių, pratesė prenumeratą su visa šimtaine ir prierašu: „Dekoju už „Draugą“ gerą informatorių, pilną įvairių žinių“. Labai dėkojame už viską.

x Kviečiame visus atsiveikinti su buruotojais liepos 5 d. 7 v. Pasaulio Lietuvių centre, Lemonte. Bilietai 15 dol. Rezervacijoms skambinti Eglei Paulikienėi, 985-5579.

x Maldos eiseną šį sekmadienį, VII.2. ją organizuoja Chicago ateitininkai atsiliepdami žygiui „Lietuva – kryžių žemė“ Lietuvoje ir kviečia visus lietuvius eisenoje dalyvauti. 11 v.r. šv. Mišios Lietuvių centre, 12 v. maldos eiseną laukų kelio nuo Centro iki kryžiaus prieš Ateitininkų namus. Po eisenos – atgaiva ir naujausias žinios iš Lietuvos.

x Video ir stereo aparatūra siunčiama į Lietuvą. Siunčiame kargo į Maskvą arba Vilnių ir iš kitų JAV miestų. Tikslai ir sąžininga kargo informacija persiunčiama Jūsų daiktus. Romas Pukštys, Transpak, tel. 312-436-7772, namų tel. 312-430-4145.

x Buruotojų iš Lietuvos sutikimas ir jų atvežtos meno kūrinių parodos atidarymas Chicagoje įvyks šį penktadienį, birželio 30 d. Buruotojai autobusu prie Jaunimo centro atvyks 6-7 val. vak. Susitikimas ir susipažinimas su Chicago lietuviais vyks Jaunimo centro kavinėje. Parodos atidarymas – 8 val. vak. Jaunimo centro mažojoje salėje. Visuomenė kviečiama sutikti ir pasveikinti pavojingą transatlantinę kelionę jachtomis atlikusius jūreivius, o taip pat dalyvauti parodos atidaryme.

x Pasilinksminimo popietė su dainomis, kurias praves muz. Faustas Strolia, laimės šulinys ir kitos įvairenybės bus Vyresniųjų lietuvių centre birželio 28 d., trečiadienį, 2 val. p.p. Kviečiami visi atvykti ir linksmiai praleisti laiką. Patalpos vėsinamos.

x Akademinių Skautų sąjūdžio sukakutinė stovykla – studijų dienos vyks liepos 1-7 dienomis Rako stovyklavietėje, Custer, Michigano valstijoje. Numatyta plati ir aktuali akademinė programa: paskaitos ir pašnekesiai visuomeninėms, politinėms, kultūrinėms ir skautiškoms temoms, vakaronės ir laužai. Laukiama gausaus Korp. Vytis, ASD ir FSS narių dalyvavimo. Dar priimamos registracijos. Informacijai kreiptis į stovyklos viršininkę ir ASS vadovą pirm. fil. Danutę Eidukienę tel. 376-2153.

x Aldas Mykolas Šlepetys, Mano Poezija (Mi Poesia) knyga, kurioje šio Argentinos poeto parašyti ispaniškai ir tie patys, tik kitame puslapyje, lietuviškai eilėraščiai, išleido „Argentinos Lietuvių Balso“ leidykla. Knyga turi 42 psl., paibaigoje surašyti to paties autorius, kaip medicinos gydytojo ir poeto, trumpa biografija.

x Buruotojai ir motorinių laivų savininkai prašomi atplaukti su savo laivais pirmadienį, liepos 3 d., 3 val. p.p. tarp Chicago ir Columbia Jacht klubo pabendrauti su buruotojais iš Lietuvos. Dėl smulkesnių informacijų skambinti Aušrinei Karaitis tel. 636-6140.

x Ben Norkunas iš Dearborn, Mich., žmonos a.a. Virginijos S. Gipson Norkunas 5 metų mirties (mirė 1984 m. liepos 12 d.) sukakties progą, vertindamas „Draugo“ reikšmingą ir sunkų darbą lietuvių, atsiuntė 200 dol. auką, prisidedamas prie dienraščio išlaidų sumažinimo. Nuosirdus ir didelis ačiū.

x Dipl. teisin. Jono Kutros, gyv. Santa Monica, Cal., paruoštas įvairių raštų rinkinys yra atiduotas rinkti „Draugo“ spausuvei. Knyga išeis iš spaudos š.m. gale arba 1990 metų pradžioje.

x Liaukadija ir Juozas Žvyniai iš St. Petersburg Beach, Fla., yra atvykę į Chicago, lanko savo gimines, draugus ir pažįstamus. L. ir J. Žvyniai yra žinomi Chicagoje, visuomenininkai, dideli rėmėjai lietuviškos spaudos bei veiklos.

x Z. Čizikienė, Chicago, Ill., apmokėdama saskaitą už skelbimą „Drauge“, pridėjo ir 20 dol. auką už malonų patarnavimą. Labai dėkojame.

x Romas Pukštys praneša, kad jam iki liepos 1 d. būnant Lietuvoje, Transpak įstaiga veikia kasdien – video, stereo, vaistai, iškvietai, kargo į Lietuvą. Darbo val.: 12-6 v. p.p. kasdien, arba susitarus. Tel. 312-436-7772, 2655 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629.

St. Balzeko prie Lietuvių kultūros muziejaus buvo pasodintas Stelmuzės ažuolo „vaikas“ – ažuoliukas. Kalba akt. Nijole Martinaitytė į sodinimą susirinkusiai miniai.

Nuotr. J. Tamalauičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

„VARPO“ ŠIMTMEČIO MINĖJIMAS

Chicago lietuviai birželio 25 d. susirinko į Jaunimo centrą, kur buvo surengtas „Varpo“ šimto metų minėjimas. Minėjimą surengė specialus komitetas: M. Mackevičius – pirm., J. Daugėla – vicepirm., S. Paulauskas – sek., E. Rūkieinė – išd., nariai: V. Bıldıšas, L. Girinis, Norvaiša, E. Boreiša, A. Kučys, G. Lazauskas, V. Motušis. Į minėjimą jungėsi vios grupės. Tai matyti iš garbės komiteto sudėties: Dipl. šefas St. Bakcis, vysk. P. Baltakis, PLB pirm. dr. V. Bieliauskas, Vliko pirm. dr. J. Bobelis, evang.-liut. atstovas kun. J. Juozupaitis, Taut. s-gos pirm. dr. L. Kriaučeliūnas, Altos pirm. Gr. Lazauskas, sociald. pirm. M. Pranevičius, Balfo pirm. M. Rudienė, krikšč. dem. pirm. A. Rudis, Laisvės lygos atst. dr. Alg. Statkevičius.

Minėjimą atidarė prof. M. Mackevičius dėkodamas, kad dalyviai išgirdo „Varpo“ kvietimą. Reikė dekingumą, kad spaudoje, radijo valandėlėse buvo minima sukaktis. Nuskambėjo Lietuvos himnas. Programą pravedė pakviesta N. Maskaliūnienė. J. Daugėla pristatė garbės svečius ir garbės komiteto narius. Negalėdami dalyvauti raštu sveikino vysk. P. Baltakis. Negalėjus atvykti St. Lozoraičiui, atstovavo gen.

x Bronius Ginčauskas, St. Petersburg, Fla., mūsų bendradarbis, veiklus lietuviškų organizacijų darbuotojas, St. Petersburgo lietuvių pensininkų klubo pirmininkas, atsiuntė 50 dol. su tokiu laiškėliu: „Žinodami lietuviškos spaudos sunkią padėtį, siunčiame iš savo kuklaus pelno, padaryto paskutinio renginio metu, kuklią auką dienraščio paramai“. Nuosirdus ačiū už realią paramą savai spaudai.

x Adv. Vytenis Lietuvninkas, Attorney at Law, 2501 W. 69th St., Chicago, Ill., dažnai „Drauga“ paremia didesniais aukomis. Pratesdamas dienraščio prenumeratą, pridėjo 100 dol. „Draugo“ stiprinimui. Nuosirdus ir didelis ačiū mūsų garbės prenumeratoriui adv. V. Lietuvninkui, kuris yra vienas iš jaunųjų „Draugo“ skaitytojų.

x Juozas V. Vilutis, Chicago, Ill., pratesė prenumeratą vieneriems metams, pridėjo 20 dol. auką su tokiu prierašu: „... už gerą informaciją apie svarbius įvykius Lietuvoje, JAV ir kitur...“ J. V. Vilutį skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką ir gražius žodžius labai dėkojame.

kons. V. Kleiza. Buvo iškvietas ir atvykęs vysk. V. Brizgys. Sveikino dr. J. Bobelis, dr. L. Kriaučeliūnas, inž. Ant. Rudis. J. Daugėla iškvietė laikraščio atstovus ir bendradarbius, parodos organizatorių Br. Kvilkį. Tarp garbės svečių iškvietė A. Devenienė-Grigaitienė, dr. P. Jonikas, J. ir dr. A. Damušiai.

Apie „Varpą“ paskaitą skaitė J. Masilionis. Priminė caristinės okupacijos spaudą, rusifikaciją. Išryškino vokiečių kalbininkų pastangas gelbėti lietuvių kalbą. Baudžiavus panaikinimas atidarė kelius valstiečiams į mokslą. Jie aukštesiose mokyklose ėmė steigti lietuviškas draugijas. Iš jų išaugo ir „Varpas“, kuris turėjo apie 150 bendradarbių. Jo išėjo 173 atskiros knygtelės, 2994 puslapių. Prelegentė šalia V. Kudirkos, išskėlė J. Gaidamavičiaus nuopelnus, įkuriant ir leidžiant „Varpą“. „Varpas“ buvo skirtas ne liaudžiai, o inteligentams. Prelegentas supažindino su visų „Varpo“ numerių turiniu. Pažymėjo, kad perspausdinant „Varpą“ gauti numeriai iš vadovaujančio ateitininko dr. K. Pemkaus.

Paskaita buvo išsami, brandi ir faktais perteikta. Tai patvirtino gausūs plojimai. Dabartinis „Varpo“ redaktorius Ant. Kučys pasisakė, kad ji yra paveikė „Varpo“ idealai, ypač kova dėl laisvės žmogui. „Varpas“ atstovavo idėjoms, kurios nemiršta.

Pertraukos metu daugelis aplankė Čiurlionio galerijoje Br. Kvilkio įrengtą „Varpo“ ir kitos draudžiamos spaudos bei dabar okupuotoj Lietuvoje leidžiamų periodinių ir atskirų leidinių, to šakos kūrėjų nuotraukų parodą, kuri buvo gausi, gerai sutvarkyta, išpūdinga. Tai ypatingos vertės rinkinys. Ši paroda ir po minėjimo pratesiama, kad ją galėtų pamatyti iš Lietuvos burlaiviais atplaukę jūrininkai. Meninė dalis pradėta V. Kudirkos eilėraščių deklama-

vimu, ką nuoširdžiai atliko V. Plioplys ir D. Meilienė. Deklamuotojų skambė lietuvių kalba ir išjautimas žavėjo klausytojus.

Minėjime buvo turtinga ir muzikinė dalis. Čia Linda Veleckytė, žymi smuikininkė, atliko Dvariono „Prie upelio“, Brahmo sonatena, Danelos „Variacijos“, Baulangerio „Avant de mourir“, Kudirkos okupacijos priespaudą, rusifikaciją. Melodijos leijos patrauklia srove. Pabaigai davė Saint-Seans „Rondo Capriccioso“.

Lietuvių operos solistė Andronė Gaižiūnienė plataus pajėgumo balsu padainavo Brazausko „Ugnelė“ (ž. Baltakio), Balezaro kūrinių „Mėlynasis Nemunėlis“ (ž. Mackonio), Baumilo „Veronikos rauda“ (iš op. „Paskenduolė“, ž. Makštos), Gudauskienės „Akimis tau pasakysiu“ (ž. Tulauskaitės), Juzeliūno „Kvepiančios sniegės“ (ž. Tallat-Kelpšos), „Ne margi sakaleliai“ (ž. Giros). Solistei ir smuikininkei akompanavo muz. Alv. Vasaitis.

Meninė programa ir visai minėjimas buvo aukšto lygio. Dalyviams buvo didelis patriotinis, istorinis, meninis pasigėrėjimas. Meninės programos atliekėjai pelyntai papuošti geleimis.

Prof. M. Mackevičius padėkojo visiems dalyviams ir programos atliekėjams. Pakvietė visus vaišems į kavinę.

Juoz. Pr.

ŽODIS LIETUVIŲ CENTRE LEMONTE

Su masinių iš Lietuvos į Sibirą trėmimų pradžios 1941 birželio 14-17 d. minėjimais visados iškyla tuoj po tų trėmimų birželio 23 d. sekęs Tautos sukilimo ir laikinosios Lietuvos vyriausybės paskelbimo faktas.

Iš tikrųjų trėmimų faktina pradžia laikytina 1940 liepos 17-18 d., kai apie 2000 Lietuvos

Smuikininkė Linda Veleckytė Los Angeles Lietuvių Fondo atstovybės surengtame baliuje.

IŠ ARTI IR TOLI

ARGENTINOJ

– Susivienijime Lietuvių Argentinoje dabar vėl pradedamos lietuvių kalbos pamokos. Jos yra kas šeštadienį nuo 3:30 val. iki 4:30 val. p.p. Vaikams pamokas veda Juana Dumšė, o jaunuoliams Arnoldas Vezbickas. Tautinių šokių vienetas „Dobilas“ repetitijas turi kas šeštadienį nuo 4:30 iki 6:30 val. p.p. Šokiams vadovauja Enrique Cikota, Estela Vezbickienė ir Nelida S. Manhe.

– Lietuvių centre, Villa Lugano, Buenos Aires miesto dalyje, „Pelyčių“ ansambliui vadovauja Nelida Manhe, „Spindulio“ ansambliui – Silvija Rūplėnaitė ir Gullermo Misiūnas, „Inkaro“ ansambliui – Juozas Pulikas. Visos grupės mokosi tautinių šokių. Moterų choras „Aušrinė“, vadovaujamas Aldos Čikštaitės, Lietuvių centre repetuoja šeštadieniais nuo 4 val. p.p.

– Lietuvių centre žiemą dėstomi lietuvių kalbos kursai. Jaunuoliams dėsto Hectoras Sarvila, suaugusiems – Aldona Jablonskytė.

– Klaudijus Alfonsas Luošius, 26 metų amžiaus, mirė

Rosario mieste kovo 24 d. Laidotuvėse dalyvavo labai daug žmonių. Nuliūdime liko žmona Cecilija, du sūnūs, motina ir labai daug giminių. Su religinėmis apeigomis palaidotas Galvez kapinėse šalia savo anksčiau mirusio tėvo ir senelės Rakutienės.

– A.a. Petronė Žukaitė, 50 metų amžiaus, mirė Rosario kovo 23 d. Nuliūdime liko vyras ir šeima, motina ir kiti gimines ir artimieji. Palaidota Galvez kapuose, palydint kun. J. Margiui.

– Prof. Ernestas Parselis su parama Misiūno iš New Yorko perspausdino ispanų kalba „Foro Baltico“ leidinį, kurį jis pats ir platina. Bet taip pat galima gauti ir Aušros Vartų parapijoje.

BRAZILIJ

– Gauti raštai iš Brazilijos, kuriuose Gražvydas Bačelis praneša, kad devintas Pietų Amerikos lietuvių kongresas yra atidedamas. Kongresą buvo numatyta suruošti šių metų liepos mėnesį Sao Paulo, Brazilijoje.

inteligentijos su mūsų ministerais Urbšiu, Merkiu, Bizausku pirmieji vagonai buvo pakrauti Sibiro link. Ir tautos sukilimui Lietuvių Aktyvistų frontas buvo alermuotas jau 1941 balandžio mėnesį. Iš tų minėtų faktų matome, kaip įvykiai brenė ir klostėsi. Pirmieji 2000 inteligentų trėmimai buvo Sovietams reikalingi, nes jie buvo išplanuoti „savanorišką Lietuvos prisijungimą“ prie Sovietų Sąjungos. 35,000 trėmimas 1940 birželio 14 d. buvo pradžia išplantuoto 700,000 lietuvių sunaikinimo. Kaip šiandieniniai faktai rodo, kad tų 700,000 lietuvių trėmimo, kurį jau Hitleris ir sukilimas sutrukdė, suplanavimas vyko jau tada, kai Urbšio delegacija buvo Maskvoje, kai Stalinas vaišino ją vynu ir pakėlęs taurę linkėjo, kad Lietuva atgautų Vytauto laikų didybę... Tik Raštikis savo atsiminimuose pažymi: „ir aš dar ir šiandien negaliu jos (tos Stalino kalbos) gerai suprasti“.

Šiandieną prisimenant tuos trėmimus vykdytus lietuvių tautos naikinimus, matome, kaip glaudžiai su tais įvykiais buvo susijęs ir mūsų čia dabar išvijoje esančiųjų likimas, kaip mes buvome iš Lietuvos išsviesti. Kun. A. Svarinskas jautriai pažymėjo savo pasakojimuose Chicagoje, kaip Sibiro kalneliai yra papuošti ten žuvusiųjų tremtinių kryžiais ir dar labiau upių tekančių į Šiaurės Jūrą žiotyse kaulais ir skeletais. Čia išsviesti lietuvių kryžiai jau pripildomos Šv. Kazimiero ir Tautinės kapinės. Tie kryžiai yra liudininkais ilgesnį laiką tos teroro ir vergijos galdynės.

Šiandieną iškyla ir svarba laisvuose kraštuose gyvenančios lietuviškosios išvijos. Ji yra dalis to Maskvos išplanuoto lietuvių tautos genocido sugebėjusi išlikti arba, teisingiau sakant, Dievo buvo leista išlikti. Šita svarba tos laisvėje esančios išvijos ypač yra ryški dabar, kai ekonomiškai grūnanti Maskva pradeda dairytis ir ieškoti išieitis.

Maskvos užplanuotas genocidas, trėmimai suvienijo lietuvių tautą. Jau 49 metus užsitęsusi Lietuvos okupacija nualino ekologiškai Lietuvą, kad net ir Maskvos patikėtiniai, Lietuvos kompartija pajuto ekologišką sau grėsmę ir sunaikinimą, jei toliau gyvens centralizuotoje Maskvos sistemoje. Jei dabar šį staigų posūkį, norą atsipalaiduoti nuo Maskvos pavadino

„atgimimu“, tai tegu tas pavadinimas lieka, jei taip Maskvai atrodė patogiau. Bet lietuvių tauta savo laisvės siekimuose niekada nėra susvyravusi, jos visokiais būdais siekusi, dabar šią progą laisvei atgauti suintensyvino, visas savo pastangas. Ypatingai ryški pažanga kultūrinėje kovoje, kultūrinėje nepriklausomybėje. Tačiau valstybiniam savarakiškumui ir nepriklausomybei keliai užtventki. Maskvos KGB jėgos padvigubintos, raudonosios armijos kariai „atsviežinti“ mongolais, kirgizais...

Lietuvos laisvei atgauti daromi drąsūs žygiai Lietuvoje. Kuriasi sąjungos, partijos, stato partizanams paminklus, reikalauja panaikinti Molotovo-Ribbentropo paktą, išvesti raudonąją armiją iš Lietuvos. Tačiau šioje srityje iki šiol visi „žodžiai“ (naudojant ministerio Urbšio posakį iš jo prisiminimų apie lemtingąsias Lietuvai valandas), kaip žirniai į sieną. Visos tos įsikūrusios organizacijos (išskyrus Sąjūdį) yra neoficialios, veikia be leidimo veikti, virš jų galvos, kaip damoklo kardas kabo KGB. Nei katalikų Bažnyčia iš pagrindžio nepasitraukė, nei pagrindžio organizacijos pasinaikino.

Vienintelė laisva laisvosios Lietuvos dalelė yra čia išvijoje esanti: čia mes turime Lietuvos atstovybes, pripažįstamas didžiųjų valstybių, turime Vlika, Altą, Pasaulio L.B-nę ir virš mūsų galvų nekabo damoklo kardas. Ši atrama šiuo momentu ir laisvės siekimus pažengusiai Lietuvai yra labai svarbi. Jei 1941 m. po Tautos sukilimo laikinųjų Lietuvos vyriausybė būtų radusi didesni atgarsį ir atramą ypač Amerikos lietuvių, kada dar Amerika į karą su Vokietija nebuvo įsivėlus, manau, kad jos padėtis būtų buvusi daug geresnė. Tad šį kartą mūsų budėjimas ir parodymas aiskios Lietuvai atramos yra didžiai reikšmingas ir svarbus.

Kilnesnio šiam momentui šūkiu nėra kai mūsų kardinolo V. Sladkevičiaus pasakyto: „Kalbėkime viena kalba“

Pilypas Narutis

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.